

»Vijenac«, »Comoedia«, »Hrvatska revija«, »Hrvatsko kolo«, »Književnik«, »Novosti«, »Vidik«, »Književni horizonti«, »Komedijska«, »Narodne novine«, »Hrvatski dnevnik«, »Vjesnik« i dr.). Uredio zbirku kazališne scenografije (danas u Zavodu za književnost i teatrologiju HAZU) koja je postala važan izvor njezina daljega proučavanja.

SLAVKO BATUŠIĆ

BIBL.: *Kroz zapadne zemlje i gradove*, Zagreb 1932; *Od Kandije do Hammerfesta*, Zagreb 1937; *Od Siene do Haarlema*, Zagreb 1941; *Rembrandt u pohode*, Zagreb 1952; *Pola vijeka hrvatskog slikarstva*, u katalogu: *Pola vijeka Jugoslavenskog slikarstva 1900–1950*, Zagreb 1953; *Umjetnost u slici*, Zagreb 1957; *Pejzaži i vedute*, Zagreb 1959; *Pregled povijesti umjetnosti*, Zagreb 1959; *Scenografija kao element našeg kazališnog izraza* (pregled razvoja scenografije u HNK, od početka do 1940), u zborniku: *Hrvatsko narodno kazalište 1860–1960*, Zagreb 1960; *Videnja Ljube Babića*, Forum, 1974, 1–2.

LIT.: *I. Kozarčanin*, Batušićevi putopisi, *Savremeni*, 1937, 10. — *I. G. Kovačić*, San i more vječnog putnika, *Novosti*, 1941, 12. — *J. Depolo*, Naša opća historija umjetnosti, *Vjesnik*, 1958, 4152. — *M. Meštrović*, Slavko Batušić: Pregled povijesti umjetnosti, *Književnik*, 1960, 15. — *M. Vaupotić*, Pjesnik strasti putovanja (Slavko Batušić: Pjesme, pripovijest, roman, putopisi, članci), Zagreb 1973. — *M. Matković*, Slavko Batušić (1902–1979), *Ljetopis JAZU*, 1980, 83.

BAUER, Antun, muzeolog i kolekcionar (Vukovar, 18. VIII. 1911). Diplomirao je povijest i arheologiju u Zagrebu 1935. gdje je i doktorirao 1937. Bio je direktor Gipsoteke grada Zagreba (sada Gliptoteka HAZU) 1937–52, Hrvatskoga školskoga muzeja do 1966. i Muzejsko dokumentacijskoga centra u Zagrebu do 1975. te voditelj i predavač post-diplomskoga studija muzeologije u okviru Centra za studij bibliotekarstva, dokumentacije i informacijskih znanosti Referalnoga centra Sveučilišta u Zagrebu (1966–89). Skupljao je umjetnine, povijesno-umjetničku literaturu, dokumentaciju i građu te vlastitim zbirkama osnovao ili sudjelovao u osnivanju brojnih muzejskih i galerijskih ustanova u Hrvatskoj. U Zagrebu je osnovao Gipsoteku (1937), Arhiv za likovne umjetnosti (1944, sada u okviru HAZU) i Muzejski dokumentacijski centar (1955). Skupljao je jednu od najcjelovitijih zbirki hrv. umjetnosti XIX. i XX. st. (Zbirka »Bauer« i Galerija umjetnina u sastavu Gradskoga muzeja Vukovar, osn. 1959). Organizirao je izložbe »Srednjovjekovna umjetnost naroda Jugoslavije« u Parizu (1950) i Zagrebu (1951) te »Zlato i srebro Zadra« u Zadru i Zagrebu (1951). Uredio je »Bibliografiju i građu za umjetnost i srodne struke« (1951–58, 31 svezak, šapirografirano). Pokrenuo je izdavanje više muzeoloških publikacija, bio je urednik i suradnik zbornika »Muzeologija« (1953–56, 1968–75), časopisa »Bilten – Informatica muzeologica« (1970–75) i »Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske« (1967–68). Svoje priloge iz područja arheologije, numizmatike, muzejske i muzeološke problematike objavljivao je i u drugim časopisima.

BIBL.: *Rimska olovna plastika*, VJHAD, 1936, (doktorska disertacija); *Gipsoteka 1937–1947*, Zagreb 1947; *Postav zbirke moderne plastike u Gipsoteci*, Zagreb 1948; *Muzeji i arhivi*, Zagreb 1957 (s K. Nemeth); *Muzeji sjeverne Hrvatske*, Zagorski kalendar, 1959; *Mreža muzeja u Slavoniji*, Muzeologija, 1975, 19; *Osnivanje Galerije slika u sklopu Gradskog muzeja u Osijeku*, Osječki zbornik, 1979, 17; *Prve tematske ekspozicije u našim muzejima*, ibid., 1989, 20.

LIT.: *I. Bach*, 25-godišnjica rada dra Antuna Bauera, *Vijesti MK*, 1958, 4. — Spomenica prof. dr. Antunu Baueru, *Glasnik slavonskih muzeja*, 1982, 45 (s bibliografijom priloga tematikom vezanih uz slavonsku muzeologiju). — Zbirka Bauer (katalog), Zagreb 1989. V. Fo.

BAUER, Bruno, arhitekt (Zagreb, 14. IX. 1884 – München, 30. IX. 1955). Studira arhitekturu u Grazu i Beču, potom radi neko vrijeme u ateljeima P. Schultze-Naumburga u Saalehu i O. Bartninga u Berlinu. Vraća se 1912. u

Zagreb i radi kao samostalan projektant. Predavač je na Graditeljskoj školi u vrijeme dok školom upravlja H. Bollé. Od 1935. u gradskoj je upravi referent za regulaciju i konzervaciju pov. dijelova grada. Poslije 1945. živi neko vrijeme u Koruškoj, a potom do smrti u Münchenu.

Ranije projekte radi u znaku historicizma, dok između dva rata uspijeva jednostavnim i snažnim linijama istaknuti volumen građevine. Autor je projekata za Jadransku banku u Splitu (oko 1913), Novinarski dom u Zagrebu (1929), te za niz vila i pansiona u Crikvenici i Novomu Vinodolskom. Obnovio je crkvu i sagradio samostan na Ksaveru (1925), surađivao pri obnovi i pregradnji crkve Sv. Marka (1936) u Zagrebu. Autor je projekata za Kaptolski trg (1935) a izradio je i prvu cjelovitu arhitektonsku dokumentaciju o Gornjemu gradu (1937).

BIBL.: *Središte Sv. Ksavera*, Hrvatska žena, 1925. — *Uz moj prijedlog za izgradnju Kaptolskog trga*, Revija, 1936, 7, str. 207.

LIT.: *P. Knoll*, Osvrt na konzervatorski rad B. Bauera, *Stari Zagreb*, 1938, 6. — *T. Premierl*, Hrvatska moderna arhitektura između dva rata, Zagreb 1990. T. Pl.

BAUER, Hinko, arhitekt (Trst, 17. I. 1908 – Zagreb, 12. I. 1986). Diplomirao na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu 1931. God. 1929–31. radi kod R. Lubinskoga, a 1932–34. kod Z. Neumanna. Od 1936. vodi u Zagrebu zajednički atelje s M. Haberleom. God. 1944. interniran u logor Dachau. Nakon završetka rata vraća se u Zagreb, osniva 1954. i vodi projekt-ni biro »Bauer« do njegove integracije s »Planom« 1963.

U zajednici s M. Haberleom projektirao je Zagrebački zbor (1936), hotel u Ulcinju (1937), Dom društva inženjera i arhitekata u Pierottijevoj ulici (1937), Željezničarsku bolnicu na Rebru (1938) i Narodno sveučilište u Kordunskoj ulici (1941), sve u Zagrebu. Samostalno je izveo zgradu »Fiatova« servisa u Savskoj cesti (1940), te obiteljske kuće na Gornjem Prekrižju 12 (1937) i u Torbarovoj ulici 11 (1938). U tome razdoblju sudjeluje uspješno i na više natječaja (I. nagrada na natječaju za palaču »Albanija« u Beogradu, 1938, s M. Haberleom; II. nagrada za kliničko naselje na Šalati u Zagrebu, 1941). U poslijeratnomu razdoblju bavio se projektiranjem stambenih, poslovnih, a osobito školskih zgrada. Po njegovim projektima izvedene su 1955–62. škole u Zelini, Požegi, Tuzli, Svetozarevu, Smederevu, Repišću kraj Jastrebarskoga i u selu Vučak u Zagorju. Autor je projekata za tržni centar u Bregani (1953) i za banke u Slavonskom Brodu, Sisku i Gospiću (1955–60). Od stambenih zgrada ističu se tri višekatnice na Ružmarinki (1955) i zgrada na uglu Kvarternikova trga i Domjanićeve ulice (1958) u Zagrebu. — U oblikovanju interijera nastoji ostvariti specifični ugođaj prostora sukladan njegovoj namjeni (izložbeni salon ULUH u Praškoj ulici, 1947; prodavaonica u Ilici 41, 1963; prodavaonica u Gajevoj ulici 2C, 1964). Priređuje izložbe, drži predavanja i piše o urbanističkim problemima Zagreba.

BIBL.: *Aktualni Gornji grad*, Telegram, 19. XII. 1969; *Časnikanje o Trnju*, 15 dana, 1980, 1–2; *Hospitalita*, ibid., 1981, 1–2; *Zazivanje prohujala*, ibid., 1981, 8; *Stradun agramerski*, ČIP, 1982, 350.

LIT.: *Arhitektura u Hrvatskoj*, Arhitektura, 1986, 196–199. — *T. Premierl*, Hinko Bauer pun stvaralački život, ČIP, 1986, 1. — *Isti*, Hrvatska moderna arhitektura između dva rata, Zagreb 1990. T. Pl.

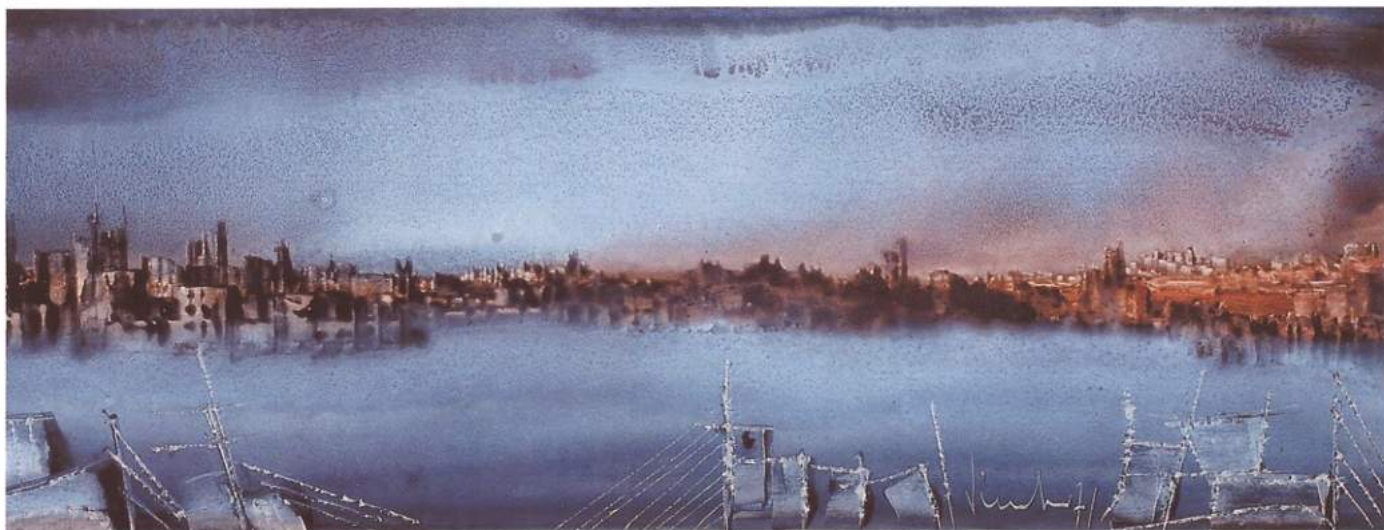
BAUER, Josip, slikar (Warth, Austrija, oko 1845 – Zagreb, 17. II. 1916). Učio slikarstvo na akademijama u Beču i Münchenu i tehnike obradbe stakla, emajla i keramike u Beču. Od 1884. bio je nastavnik na Obrtnoj školi u Zagrebu. Slikao je po uzorima münchenske škole kompozicije i oltarne slike. Bio je prvi restaurator slika Strossmayerove galerije. Izlagao u Zagrebu samostalno 1884–1902, sudjelovao na I. jugoslavenskoj izložbi u Beogradu 1904, izložbi »Lade« u Sofiji 1906.

LIT.: *I. Kršnjavi*, Pogled na razvoj hrvatske umjetnosti u moje doba, HK, 1905, str. 256–257. R.

BAUER, Marija, slikarica minijatura (Linz, Austrija, 1852 – Jablonec, Češka, 1936). U suradnji sa suprugom Josipom, nastavnikom Obrtno škole u Zagrebu, bavila se minijaturama, osobito tehnikom limoškog (limoges) emajla i keramikom. Samostalno radila minijature na bjelokosti, uglavnom portrete zagrebačkih ličnosti. Izlagala u Zagrebu, Pragu, Beogradu, Linzu, Beču i Grazu.

BAVČEVIĆ, Vinko, slikar (Split, 18. I. 1930). Studirao je glumu i scenografiju na Akademiji za kazališnu umjetnost u Zagrebu 1951–58. Slikarstvom se bavi od 1956. Teme su mu imaginarni krajolici, gradovi i likovi — opustjeli prostori koji izražavaju usamljenost i strahove suvremena čovjeka. Radi u tehnici dekstrina koja zahtijeva brzu i »automatsku« realizaciju vizije. Po znatnu udjelu subjektivnoga i podsvjesnoga njegovo

V. BAVČEVIĆ, *Imaginarni pejzaž*

slikarstvo pripada nadrealizmu (*Imaginarni pejzaž*, 1962). Samostalno je izlagao u Zagrebu, Splitu, Varaždinu, Zadru, Beogradu, Parizu, Rimu i Torontu. LIT.: R. Putar, *Astralni svijet Vinka Bavčevića*, ČIP, 1958, 80–81. — I. Zidić, *Pustinje i plovi*, Književna tribina, 1960, 26–27. — D. Kečkemet, *Vinko Bavčević*, ŽU, 1969, 9. M. Šo.

BAYLON (Bajlon), Mate, arhitekt (Kaštel Kambelovac, 3. II. 1903). Diplomirao je na Visokoj tehničkoj školi u Beču 1926, gdje je radio nakon studija. God. 1929–41. djeluje u Sarajevu. Od 1947–74. je profesor a od 1974. vodi postdiplomski studij na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Između dva rata sudjelovao je na natječajima za palaču Gradske štedionice, 1930; regulaciju Trga Oslobođenja, 1935; zgradu Sokolskog doma, 1934; Željeznički kolodvor, 1936. u Sarajevu, te Ministarstvo prosvjete, 1937; palaču »Albanija«, 1938; stambenu zgradu Hipotekarne banke, 1938; Etnografski muzej, 1938. u Beogradu. Poslije rata sudjeluje na natječajima za individualne stambene zgrade NR Srbije (1951) i NR Crne Gore (1952, s B. Milenkovićem). U svojim projektima B. razvija arhitektonski izraz zasnovan na čistoći oblika svedenih na bitne odnose: *Javna burza rada*, 1930; *Gradska štedionica*, 1933; porodične kuće, 1932–34. u Sarajevu; škole na Vratniku, 1938, u Tršiću, 1964. i Valjevu, 1972. Bavi se znanstvenim istraživanjem problematike projektiranja škola i stanova.

BIBL.: *Škole*, Beograd 1972; *Stambene zgrade*, Beograd 1974; *Organizacija stana*, Beograd 1979. LIT.: B. Bunić, 70. obljetnica života arhitekta Mate Baylona, ČIP, 1973, 242. D. Sek.

BAZGALJI, zaselak J od Pazina. U šumarku uz cestu nalazi se jednobrodna romanička crkva Sv. Marije Magdalene, otvorena krovista te polukružne apsidi, upisane u ravni perimetar ist. zida. God. 1946. u crkvi

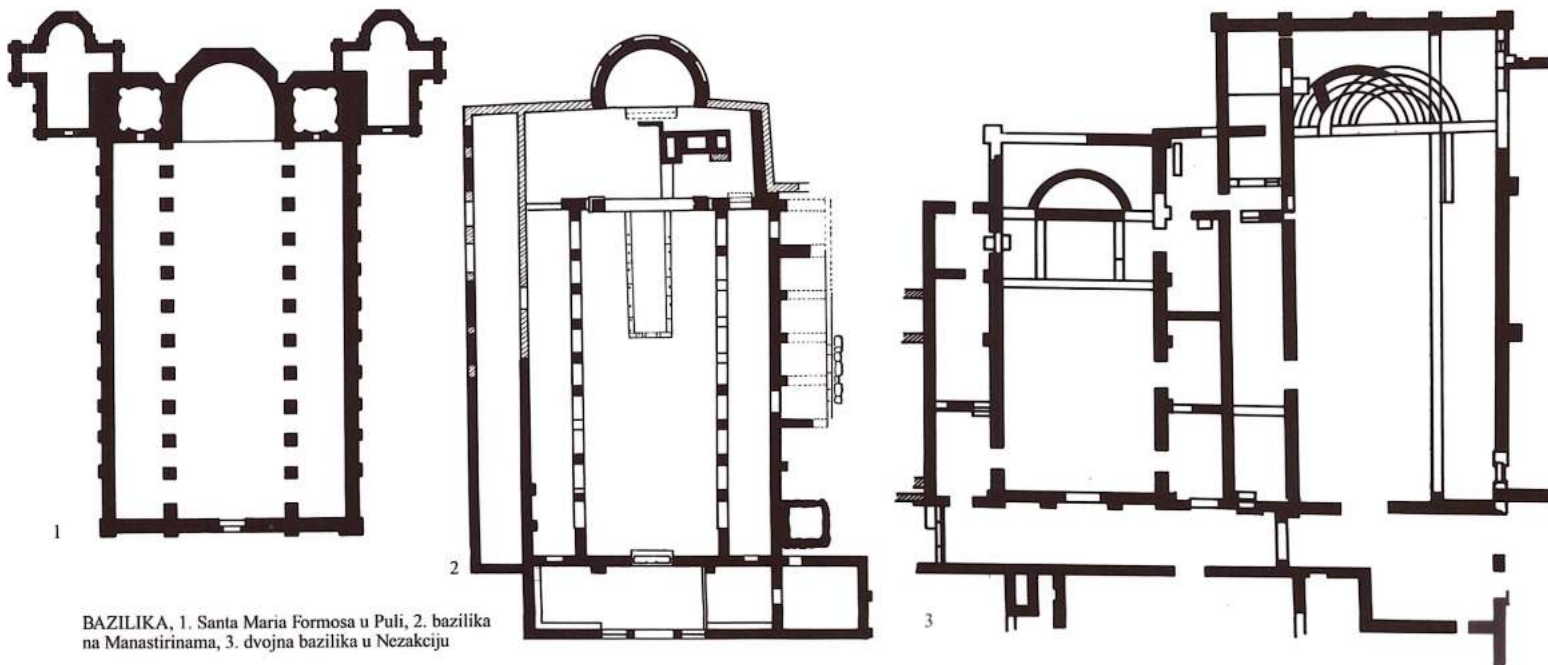
su otkrivene zidne slike iz XIII. st., i to u apsidi *Deisis* (gore) i niz apostola (dolje), na trijumfalnom luku *Navještenje*, na juž. zidu dva mučenika, *Rođenje Kristovo*, *Poklonstvo kraljeva*, *Bijeg u Egipat*, na sjev. zidu *Posljednja večera*, *Poljubac Judin*, *Šibanje*, *Raspeće*, *Polaganje u grob* te lik Sv. Hermagore, a na zap. zidu ostaci neutvrđene kompozicije. Freske su slikane pod biz. utjecajima u ikonografiji i stilu, tehnikom al secco na podlozi vapnena premaza. Paleta: oker, crvena zemlja, crna i zelena boja.

LIT.: B. Fučić, *Istarske freske*, Zagreb 1963. — Isti, *Romaničko zidno slikarstvo istarskog ladanja*, Bulletin JAZU, 1964, 3. R.

BAZILJE, graditelj i klesar u Dubrovniku u XIV. st. Spominje se u dokumentima od 1327. kada uzima u nauk dva učenika. Poč. 1335. obvezuje se sazidati dom Gundulića. Za Šimuna Benešića kleše deset prozora zajedno s Bogavčem 1343, a s Milaetom sljedeće godine dva prozora za Mihiu Trogirana.

LIT.: C. Fisković, *Prvi poznati dubrovački graditelji*, Dubrovnik 1955, str. 19, 72, 77, 78.

BAZILIKA, prvotno, u ant. Grčkoj, naziv za građevinu u kojoj je obnašao službu *arhont bazilej* (kralj). Poslije se taj pojam proširuje na svečane, reprezentativne dvorane uopće, pa ga takva prihvaća i rim. arhitektura. Rim. bazilikalne građevine vjerojatno potječu i od otvorenih »peristilnih« dvorišta, odnosno foruma, okruženih niskim pokrivenim porticima; u daljem razvoju središnji se prostor presvodi (sačuvan je samo jedan takav primjer, Konstantinova ili Maksencijeva b. u Rimu). Rim. arhitektura poznaje dva osnovna tipa bazilike: *basilica forensis*, koja se podizala na forumima i služila u javne svrhe kao sudnica i tržnica, i *basilica domus*, dvorana u carskim palačama, termama i privatnim kućama. U širokom procesu romanizacije taj

BAZILIKA, 1. Santa Maria Formosa u Puli, 2. bazilika na Manastirinama, 3. dvojna bazilika u Nezakciju